

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Факультет педагогіки, психології, соціальної роботи та мистецтв
Кафедра музичної педагогіки та хореографії

ОП Хореографія
зі спеціальності 024 Хореографія

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Соціомистецький ландшафт Китаю.

Хореографічна композиція «Капризи прерій»

Ван Їн

Науковий керівник:

Кавунник Олена Анатоліївна

доцент, кандидат мистецтвознавства

Рецензент:

Ревенчук Валентина Василівна

доцент, кандидат педагогічних наук

Допущено до захисту _____

в.о. завідувача кафедри музичної педагогіки та хореографії

доцент **Олена КОВАЛЬ** _____

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи реалізації кваліфікаційної роботи «Соціомистецький ландшафт Китаю. Хореографічна композиція «Капризи прерій».....	6
1.1.Соціокультурний контекст Китаю: соціальні, економічні й політичні аспекти та їх вплив на мистецтво хореографії.....	6
1.2.Китай – центр Синітської цивілізації: відбиття у хореографічному мистецтві.....	11
1.3.Танець як засіб міжетнічної взаємодії у китайській культурі.....	15
Висновки до першого розділу	19
РОЗДІЛ 2. Художні особливості кваліфікаційної роботи «Соціомистецький ландшафт Китаю. Хореографічна композиція «Капризи прерій».....	22
2.1.Ідейно-тематичний аналіз хореографічного твору.....	22
2.2.Композиційно-архітектонічна будова хореографічної постановки.....	25
2.3.Характеристика музичної основи та сценографія хореографічної композиції.....	33
Висновки до другого розділу	37
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42
ДОДАТКИ	44

ВСТУП

Обгунтування вибору теми кваліфікаційної роботи. Китай – це дивовижний світ із багатою історією та безліччю культурних аспектів. Дослідження соціального та художнього ландшафту Китаю дозволяє поринути у багатовікову спадщину, що охоплює традиції, символи та цінності, властиві китайській культурі.

Танець є універсальною мовою, яка здатна передати складні соціокультурні ідеї без слів. Використання хореографії дозволяє висловити сучасні тенденції та зміни у суспільстві через художній рух. Дана кваліфікаційна робота націлена провести дослідження соціокультурних аспектів Китаю через призму танцювального мистецтва.

Це відкриває можливість вивчити вплив історичних, соціальних та культурних чинників формування сучасної хореографії. Розуміючи для себе необхідність глибшого розуміння культурних цінностей Китаю, ми обрали темою нашої кваліфікаційної роботи **«Соціомистецький ландшафт Китаю. Хореографічна композиція «Капризи прерій»»**.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у дослідженні соціокультурних аспектів Китаю через засоби хореографії та створення художньої композиції «Капризи прерій».

Завдання кваліфікаційної роботи:

- дослідити соціокультурний контекст Китаю;
- проаналізувати історіографію Китаю як центру Синітської цивілізації та її відображення у хореографічному мистецтві;
- охарактеризувати танець як засіб міжетнічної взаємодії в китайській культурі;
- здійснити ідейно-тематичний аналіз хореографічної постановки «Капризи прерій»;

- розглянути композиційно-архітектонічну будову хореографічної постановки у контексті здійснення кваліфікаційної роботи «Соціокультурний ландшафт Китаю».
- охарактеризувати музичну основу та сценографію хореографічного твору.

Практичне значення кваліфікаційної роботи включає в себе декілька складових: *культурний обмін*: сприятиме культурному обміну, дозволяючи глядачам та учасникам занурюватись в унікальний культурний ландшафт Китаю через мистецтво хореографії; *збереження традицій*: допоможе зберігати та передавати традиції китайської хореографії, збагачуючи їх сучасними елементами та забезпечуючи їх передачу майбутнім поколінням; *творчий розвиток виконавців*: участь у хореографічній постановці надає хореографам можливість розвивати свої творчі здібності, експериментувати з формами та висловлювати свої ідеї через танець; *просування мистецтва*: сприятиме просуванню хореографії як форми мистецтва, привертаючи увагу китайської культури та привносячи інновації до сценічного мистецтва;

Апробація кваліфікаційної роботи. Хореографічна постановка «Капризи прерій» був приставлений на II Міжнародному двотуровому фестивалі-конкурсі мистецтва «Таланти Буковини», (1-3 березня 2024 р., м. Хотин, Чернівецької області) і здобула звання Лауреата I премії.

Досвід реалізації кваліфікаційної роботи відображений у доповідях на VI Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції *Мистецька освіта очима молодого науковця* (Ніжин, 6 грудня 2023 р.) за темою «*Танець як засіб міжетнічної взаємодії у китайській культурі*»; VIII Мистецько-педагогічних читаннях пам'яті професора О. Я. Ростовського «*Мистецька освіта України: глобальні виклики та перспективи розвитку*» (Ніжин, 12 березня 2024) з темою «*Соціокультурний контекст Китаю: соціальні, економічні та політичні аспекти та їх вплив на хореографічне мистецтво*».

Структура та обсяг пояснювальної записки. Пояснювальна записка складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (15 найменувань), додатків. Загальний обсяг роботи – 45 сторінок, з них основного тексту – 37 сторінок.

РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи реалізації кваліфікаційної роботи «Соціомистецький ландшафт Китаю. Хореографічна композиція «Капризи прерій»

1.1. Соціокультурний контекст Китаю: соціальні, економічні й політичні аспекти та їх вплив на мистецтво хореографії

У сучасному світі, де Китай займає все більше важливе місце на світовій арені, вивчення його соціокультурного контексту стає ключовим для розуміння глибинних трансформацій у всіх сферах життя. Економічний зріст, розвиток технологій та політичні вибори мають великий вплив на формування мистецтва та культури Китаю. Сучасна китайська мистецька арена відзначається не лише традиційними елементами, але й новаторськими течіями, які віддзеркалюють динаміку сучасного китайського суспільства.

Соціокультурний контекст Китаю є складним об'єднанням історичних традицій, соціальних структур, культурних цінностей та політичних аспектів, які формують життя та розвиток китайського суспільства. Цей комплексний контекст визначає ідентичність та характер країни, впливає на її внутрішні та зовнішні взаємодії [10].

Проаналізувавши його у контексті нашої кваліфікаційної роботи, можемо припустити, що соціокультурний контекст включає в себе: *соціальні аспекти, економічні, політичні*. Тобто, соціокультурний контекст Китаю є унікальним поєднанням традицій і сучасності, що відіграє важливу роль у формуванні життя та ідентичності його суспільства.

Китайські науковці Лю Юлі та Чен Ліцзюнь акцентують свою увагу на таких напрямках впливу соціальних аспектів на соціокультурний контекст Китаю, як: традиції та соціальна ідентичність; освіта та доступність; соціальні рухи та мистецтво. Збереження та підтримка традиційних мистецтв є важливими елементами підтримки соціальної ідентичності. За цих обставин

державні та суспільні зусилля спрямовані на збереження та просування культурних традицій через мистецтво [4].

Рівень освіти та доступність мистецтва у Китаї впливають на його розвиток. Звідси, державні та приватні ініціативи щодо розширення доступу до освіти у сфері мистецтв сприяють різнобічному розвитку художньої сцени. Водночас мистецтво часто стає платформою для вираження соціальних та політичних поглядів. Події, такі як соціальні рухи, можуть стимулювати художню творчість, відбиваючи суспільні зміни.

Ян Цінхуа детально описує вплив політичних аспектів на досліджуваний нами феномен. Так, у цьому сенсі, учений підкреслює значимість ідентичності та державної пропаганди. Він говорить, що мистецтво використовується для формування ідентичності нації та підтримки державної пропаганди, а контроль над мистецтвом може бути інструментом на громадську думку [9].

Разом із тим автор важливим аспектом вбачає міжнародні відносини. На його думку, мистецтво стає важливим елементом на зовнішній вигляд країни. Міжнародні виставки, фестивалі та культурні обміни відіграють роль у зміцненні дипломатичних відносин та представленні Китаю на світовій арені.

Третім важливим напрямком він виділяє цензуру та свободу висловлювання. За його тлумаченням політична цензура може впливати на творчу свободу, а ставлення до певних тем і виразів чи висловлювань може залежати від політичної ситуації [15, 12].

Науковець В. Величко, досліджуючи економічне питання розвитку Китаю підкреслює, що на соціокультурний контекст східної держави має вплив: державна підтримка (фінансування та державна підтримка відіграють ключову роль у розвитку мистецтва; державні програми зі стимулювання мистецтва та культури сприяють створенню нових проектів та привертають увагу культурної спільноти); комерціалізація мистецтва (економічне зростання сприяє комерціалізації мистецтва; ринок мистецтва у Китаї активно розвивається, привертаючи увагу колекціонерів та інвесторів); роль

підприємництва (мистецтво стає об'єктом підприємницької діяльності, залучаючи інвестиції у культурні проекти та створюючи нові можливості для художників та творчих підприємців) [3].

Отже, соціальні, економічні та політичні чинники тісно взаємопов'язані та впливають на розвиток мистецтва в Китаї, формуючи його сучасний ландшафт. Ці чинники включають у себе зміни в суспільстві, культурній ідентичності та ставлення до мистецтва.

Наприклад, зростання економічної стабільності і підвищення рівня життя може призвести до збільшення попиту на мистецтво, а також до зростання підтримки для творчих індустрій. Економічні чинники включають вплив ринкової конкуренції, фінансову підтримку для мистецтва та доступність ресурсів для творення.

Наприклад, інвестиції в культурні програми та мистецькі проекти можуть сприяти розвитку мистецтва в Китаї. Політичні чинники можуть включати законодавчі рамки, державні програми та політику культурної толерантності. Наприклад, державні програми підтримки мистецтва можуть сприяти розвитку та збереженню культурної спадщини [3].

У контексті теми кваліфікаційної роботи ми зосередили свою увагу на розвитку хореографічного мистецтва через призму соціокультурного контексту Китаю. Водночас, досить цікавим є вивчення того, які аспекти китайської культури впливають на хореографічне мистецтво та як воно відображає та відтворює ці аспекти.

Соціокультурний контекст Китаю значно впливає на розвиток хореографії країни, формуючи його унікальні риси, стилі та смислову глибину. Культурні традиції, релігійні переконання, історичні події та соціальні зміни взаємодіють, щоб створити унікальний хореографічний стиль, який відображає глибокий смисл та спадщину [3].

Хореографія в Китаї часто використовує символіку, традиційні рухи та музику, щоб передати історичні й культурні значення. В основі традиційних культурних елементів лежить класична спадщина Піднебесної. Багата

традиційна спадщина країни включає у себе різноманітні танцювальні форми, такі як традиційні палацові танці, народні танці та певні ритуальні хореографічні постановки.

Традиційні палацові танці, які виникли у китайському імператорському дворі, відображають елегантність, грацію та вишуканість. Народні танці відображають різноманіття етнічних традицій різних регіонів Китаю. Ритуальні хореографічні постановки часто пов'язані з релігійними та церемоніальними обрядами, вони мають свої власні символічні значення та важливу роль у культурному житті країни. Всі ці традиції формують унікальну та різноманітну палітру хореографії Китаю. Ці елементи впливають і на техніку та стиль хореографії [7].

Водночас невід'ємною частиною даного елементу є й філософський вплив. Беззаперечним є той факт, що конфуціанство, даосизм і буддизм впливають на символічний зміст та емоційну глибину хореографії, впроваджуючи духовні та філософські концепції у танцювальні вислови.

Традиційні соціальні ролі та статуси у суспільстві також втілюються у хореографії. Танці можуть символізувати різні верстви суспільства та соціальні взаємини. Наприклад, традиційні палацові танці часто виконуються вищими чиновниками та імператорськими особами, вони відображають вишуканість, елегантність та владу. Народні танці можуть відображати різні аспекти селянського життя, торжество та повсякденне життя [7].

Також, хореографія може відобразити соціальні взаємини, наприклад, в традиційних театральних постановках можуть бути відтворені взаємини між різними верствами суспільства чи історичні події, які відіграли важливу роль у формуванні соціальної структури. Таким чином, хореографія відображає не лише танцювальні навички, а й соціальні статуси та взаємини в китайському суспільстві [3].

Сучасні суспільні явища, виклики та зміни також можуть бути відображені у сучасній хореографії, створюючи простір для вираження сучасних соціокультурних тенденцій. Сучасна хореографія може

використовувати танці для висловлення соціальних проблем, політичних та культурних викликів, а також для відображення змін у суспільстві [9].

У сучасних танцювальних постановках можуть бути використані теми, які відображають сучасність, такі як соціальна нерівність, міграційні потоки, ставлення до природи та екологічні проблеми, технологічні зміни тощо.

Деякі хореографи використовують ці теми для створення вистав, які не лише розповідають глядачам про такі виклики, а й намагаються стимулювати думки та обговорення цих питань у суспільстві. Тому сучасна хореографія може відобразити і відповідати на сучасні суспільні виклики та зміни, що відбуваються у Китаї [9].

Економічна підтримка та фінансування з боку держави чи приватних інвесторів також впливають на розвиток хореографічного мистецтва Китаю через створення нових танцювальних проектів та театрів. Це неможливо без взаємодії зі світовою культурою. Глобальна економічна інтеграція також впливає на обмін та взаємодію зі світовою хореографічною сценою, що сприяє розмаїттю та розвитку стилів.

Політичний контекст Китаю безперечно впливає на хореографію через декілька причин. По-перше, ідеологічні концепції, які пропагує держава, можуть бути відображені в хореографії. Наприклад, хореографічні постановки можуть підкреслювати певні цінності, традиції та історичні події, які відповідають офіційній ідеології країни.

По-друге, святкові події та державні теми часто стають об'єктом уваги у хореографії. Наприклад, традиційні свята, державні урочистості та історичні події можуть слугувати вихідним матеріалом для створення танцювальних постановок, які відображають важливість цих подій у культурі Китаю [4].

Крім того, політичні кампанії та ідеї, що скеровані на модернізацію та розвиток Китаю, також можуть знайти відображення в сучасній хореографії, враховуючи технічні та художні досягнення країни. Отже, політичний контекст має великий вплив на тематику, зміст та образність хореографічних постановок у Китаї.

Отже, у соціокультурному контексті Китаю, хореографічне мистецтво відіграє важливу роль у вираженні та збереженні культурної спадщини. Одночасно, сучасний хореографічний театр у Китаї активно відображає сучасні соціокультурні теми, такі як технологічний прогрес, соціальні зміни та взаємодія між традицією та сучасністю. Танцювальні вистави відображають сучасний спосіб життя, а також виклики, з якими стикається сучасне китайське суспільство.

1.2. Китай як центр Синітської цивілізації: відбиття у хореографічному мистецтві

Китай часто розглядається як центр чи ядро Синітської цивілізації. Синітська цивілізація охоплює не лише територію Китайської Народної Республіки, а й інші регіони з історичним, культурним та мовним впливом Китаю. Ця цивілізація охоплює значні частини Східної та Південно-Східної Азії, де китайський культурний та цивілізаційний внесок проявляється у різних формах. Китайська цивілізація має стародавнє коріння і великий вплив на сусідні культури. Це проявилось у мові, філософії, мистецтві, науці, релігії та інших аспектах життя [1, 34].

Джонатан Фенбі розглядає Китай як центр, з якого поширюються ключові аспекти синітської культури на довколишні території. На думку автора, цей вплив також проявляється у загальних рисах способу життя, соціальних нормах та цінностях, які можуть бути спільними для регіонів, що знаходяться під впливом Синітської цивілізації. Таким чином, Китай є не тільки політичним та економічним центром цього регіону, але й культурним ядром, що дуже впливає на навколишні суспільства [15, 53].

Нам видається логічним розглянути деякі сторони цього впливу, які вміщують: мову та писемність; мистецтво та філософію; традиції та звичаї; історію та спадщину. Відзначимо, що китайська мова та китайська писемність

є ключовими елементами Синітської цивілізації. Вони є основою для розуміння традиційних текстів, мудрості мислителів та філософії.

Крім того, китайська мова є важливим чинником у формуванні соціокультурної ідентичності китайського народу. У сучасному світі китайська мова залишається однією з найпоширеніших мов, а китайська писемність продовжує викликати інтерес як мовна система, яка має свою унікальну культурну та історичну цінність [7, 52].

Ханьці, що становлять основне населення Китаю, говорять китайською мовою, яка має різні діалекти. У той же час традиційне китайське мистецтво та філософія, такі як конфуціанство, даосизм і буддизм, грали і продовжують відігравати ключову роль у формуванні культурного ландшафту Китаю.

Різні традиції, обряди та звичаї, такі як Місячний Новий рік та Чжунцзі, також тісно пов'язані із Синітською цивілізацією і передаються з покоління до покоління. А багата історія Китаю, починаючи з давніх-давен і до наших днів, що є також частиною Синітської цивілізації, формувала основу для національної ідентичності [7, 52].

Китайська цивілізація відіграє ключову роль в історії Сходу. Країна має довгу й видатну культурну спадщину, що починається з давніх часів і простягається до сучасності. Китайська цивілізація відзначається своїми унікальними традиціями, мистецтвом, філософією, наукою та технологіями, що внесли значний вклад у світову культуру.

Крім того, китайська цивілізація вплинула на культурні та історичні традиції сусідніх країн Азії, таких як Японія, Корея та В'єтнам. Це свідчить про глибокий вплив китайської цивілізації на формування культурних, мовних та релігійних аспектів у регіоні [7, 52].

Таким чином, китайська цивілізація справді займає центральне місце в історії та культурі Сходу, і її вплив продовжує мати значення у сучасному світі. Соціомистецький ландшафт Китаю формувався протягом тисячоліть та відображає унікальну культурну спадщину та історію цієї великої країни. Він складається з різноманітних елементів, які включають в себе соціальну

структуру, мистецтво, філософію, релігію, науку, технології, архітектуру та різноманітні місця культурної спадщини [7, 53].

Китайський науковець Лю Цяньгун підкреслює, що спадщина Китаю виникала під впливом різних державних утворень, династій та етнічних груп, що призвело до різноманітності та глибини соціомистецького ландшафту. Наприклад, вплив конфуціанства, даосизму та буддизму сприяв формуванню характерних рис китайської культури. Традиційні мистецтво, музика, література та обряди також відображають унікальний соціокультурний контекст Китаю.

Зазначимо, що історія Китаю насичена подіями, що впливають на його соціокультурний контекст. Ключовими моментами є: стародавні цивілізації, імперії та династії, XX століття. Пізніше, вплив зовнішніх культур, таких як монголи, маньчжури, тибетці та інші, також внесли свій внесок до соціомистецького ландшафту Китаю, який формувався впродовж тисячоліть та вражає своєю глибиною і впливом на сучасне культурне та соціальне життя Китаю.

Історія Китаю є яскравим прикладом інтеграції різних етнічних груп у єдиний соціокультурний контекст. Протягом тисячоліть різні етнічні групи, мови, релігії та культури постійно взаємодіяли, обмінювалися досвідом та ідеями, що призвело до формування різноманітних та складних соціокультурних та мовних спільнот[7, 103].

Китайське суспільство завжди було відкритим і гостинним до інших культур та цивілізацій, що сприяло процесу інтеграції. Країна завжди була місцем зустрічі різних культур, обміну ідей та розвитку спільних цінностей. Цей процес інтеграції сприяв створенню унікальної китайської культури, з її власною мовою, філософією, традиціями та цінностями. Китай відіграє важливу роль в світовій історії завдяки своєму внеску в розвиток науки, технологій, обробки землі, мистецтва та літератури.

Історичні факти свідчать, що з початком китайської історії в давнину, на території сучасного Китаю існувало багато етнічних груп зі своїми

унікальними мовами, звичаями та традиціями. Однак завдяки тривалому періоду спільного сусідства, культурному обміну та діалогу відбулася поступова асиміляція та взаємодія, що призводять до формування спільних цінностей та ідентичності [7, 103].

Разом із тим, процес інтеграції етнічних груп у Китаї включає не тільки мовне і релігійне злиття, але також обмін технологіями, мистецтвом і філософією. Великі імперії, такі як Цін та Хань, відігравали ключову роль у встановленні загальних правових та соціальних структур, сприяючи зміцненню загального культурного фундаменту.

Цей процес включає асиміляцію і вплив китайської культури на різноманітні етнічні групи, а також їх внесок на формування загальної ідентичності. Наведемо деякі приклади цих етнічних меншин, які детально висвітлює у своїй книзі китаєзнавець Джонатан Фенбі: сюнну (匈奴), мяо (苗), уйгури (维吾尔), монголи (蒙古族), маньчжури [15, 41].

Сьогоднішній Китай – це багатонаціональна держава, яка поєднує п'ятдесят п'ять офіційно визнаних етнічних груп. Гармонійне співіснування цих груп у єдиному державному та культурному просторі демонструє успішність процесу інтеграції. Важливість збереження культурної різноманітності при одночасному зміцненні загальнонаціональної єдності залишає Китай у центрі уваги в галузі вивчення процесів етнічної інтеграції та соціокультурного розвитку.

Країна з її багатою історією та унікальною культурою, справді є центром Синітської цивілізації, що вплинула на формування вигляду країни. Одним із виразних мистецтв, що відображають дух та традиції Китаю, є хореографія.

З точки зору історичного контексту, Синітська цивілізація охоплює територію Китаю і тісно пов'язана з його історією, філософією та світоглядом. З точки зору філософських принципів, концепція Ці, Юй і Лі, що пронизують китайську культуру, знаходить своє відображення у хореографії через гармонію рухів, ритму та символічних жестів. Різні танцювальні стилі, такі як

Кунгфу-танець, Даоїстський танець та Традиційний палацовий танець, відбивають багатство культурної спадщини Китаю та його взаємодію з Сінітською цивілізацією [5].

Сьогодні китайська хореографія виступає важливою ланкою, розкриваючи глибину та багатогранність синітської культури. Її естетика не лише передає традиційні цінності та історію, а й слугує майданчиком для сучасних експериментів та інновацій. Через грацію руху, символіку поз та емоційну взаємодію танцюристів, китайська хореографія проливає світло на багатство та глибину традицій, занурюючи нас у світ унікальних культурних значень та філософії стародавньої Синії.

1.3. Танець як засіб міжетнічної взаємодії в китайській культурі

У світі, особливо у багатонаціональних країнах, міжетнічна взаємодія відіграє значну роль у формуванні соціомистецького ландшафту. Китай як одна з найбільших і культурно різноманітних країн надає унікальний майданчик для вивчення впливу етнічних відносин на формування суспільного середовища. У історії Китаю міжетнічні взаємодії мають тривалу традицію. Дослідження стародавніх періодів дозволяє зрозуміти, як формувалися багатолітність та культурне багатство країни через контакти різних етносів [11].

Багатонаціональний склад населення Китаю робить значний внесок у різноманітність соціохудожніх виразів. Етнічні традиції, мови, релігії та мистецтва створюють багатий ландшафт, що відображає культурну спадщину різних спільнот. Разом із тим сучасна динаміка міграції, глобалізації та соціальні зміни представляють виклики для міжетнічної взаємодії у Китаї. Проте ці зміни створюють нові можливості для обміну культурними цінностями та зближення різних етнічних груп [5].

Міжетнічна взаємодія у Китаї істотно впливає на зміст соціомистецького ландшафту країни. Сьогодні питання міжетнічних відносин та культурної

взаємодії привертають дедалі більше уваги. У Китаї, де співіснують різноманітні етнічні групи, танець може бути важливим засобом стимулювання міжетнічної взаємодії. Тому якщо розглядати китайський танець через призму означеної проблеми, можемо стверджувати, що він є унікальним засобом для стимулювання та підтримки міжетнічної взаємодії [12].

Історія Китаю налічує безліч етнічних груп, кожна з яких зробила свій внесок у формуванні багатой культурної спадщини. За цих обставин традиційні танці стали ключовим елементом культурного обміну, відбиваючи унікальні риси кожної етнічної групи. Танець у Китаї є багатограним та різноманітним. Відтак, кожна етнічна група відображає у мистецтві танцю власний набір танцювальних традицій, у яких відбиваються їх історія, вірування та звичаї. Цей мозаїчний характер танцювальної спадщини є мостом для взаєморозуміння та поваги [13].

Через танець відбувається соціокультурна взаємодія. Свідченням цього є безліч танцювальних заходів, таких як фестивалі та концерти, що збирають учасників та глядачів різних етнічних груп, створюючи платформу для обміну досвідом та творчістю. Сьогодні існує низка успішних ініціатив, спрямованих на використання танцю для зміцнення міжетнічних зв'язків. Прикладами цього є різноманітні проекти - навчання традиційним танцям у місцевих школах та організація спільних танцювальних майстер-класів, які активно сприяють взаєморозумінню та толерантності [14].

Таким чином, танець у Китаї не тільки є мистецтвом та розвагою, а й потужним засобом міжетнічної взаємодії. У його ритмі розкриваються тисячолітні традиції, поєднуючи людей різних культурних та етнічних фонів у гармонії та взаєморозумінні. Ця гармонія через танець відображає багатство культурної спадщини та є ключем до зближення й взаємної поваги у різноманітному суспільстві Китаю.

Серед багатогранності етнічних груп Піднебесної нашу увагу привертає населення – монголи (蒙古族). Монгольське населення Китаю має багату історію та культуру. Монголи мають глибоке коріння в історії Китаю і відігравали важливу роль у формуванні культурного мозаїчного вигляду країни. Їхні традиції, музика, одяг та свята є важливою частиною культурної спадщини Китаю.

Монгольські танцювальні традиції роблять свій унікальний внесок у міжетнічну культурну спадщину Китаю. Танці відіграють важливу роль у вираженні та збереженні культурних особливостей, і монгольські танці не виняток. Вони часто відображають історичні події, звичаї та повсякденне життя монгольського народу. Ці танці можуть використовуватись у різних культурних заходах та фестивалях, сприяючи зміцненню зв'язків між різними етнічними групами у Китаї [7].

Однією з особливостей монгольського танцю є використання символічних рухів і жестів, які передають історичні події, легенди та повсякденні моменти життя монгольського суспільства. Монгольський танець часто відображає пасторальне життя, пов'язане зі скотарством та природою, а традиційні костюми, музичні інструменти та рухи танцю передають унікальні риси монгольської культури.

Монгольські танцюристи через свої рухи та хореографію можуть відтворити ключові історичні події, переплітаючи їх із міфологічними елементами. У цьому контексті кожен танець може розповідати свою унікальну історію, відтінюючи та вражаючи слухачів і глядачів [7].

Монгольські танцювальні події, зокрема фестивалі та змагання, є майданчиком для зустрічі та взаємодії представників різних етнічних груп. Ці заходи не лише демонструють багатство монгольської культури через танці, але й створюють простір для спілкування, обміну досвідом та сприяють розумінню й повазі до різноманітності етнічних спільнот.

Участь різних етнічних груп у таких подіях сприятиме підтримці та сприянню культурному різноманіттю, а також поглибленню взаєморозуміння між ними. Це також може сприяти розвитку толерантного та відкритого суспільства, де кожна етнічна група має можливість виявити свою унікальність та зробити свій внесок у спільний культурний ландшафт [15, 71].

Сучасні програми, створені задля міжетнічної взаємодії Китаю, активно включають монгольський танець. Монгольський танець, з його унікальною енергією та красою рухів, знаходить своє втілення в різноманітних сучасних ініціативах. Він став складовою частиною культурних подій, фестивалів, виставок та навіть спортивних заходів. У світі сучасного мистецтва монгольський танець відіграє важливу роль, привертаючи увагу до культурної спадщини цієї країни.

Цей вид мистецтва також стає важливим елементом у популяризації монгольської культури серед китайської молоді та інших спільнот. Через виступи, майстер-класи та інші форми взаємодії з глядачами, монгольський танець сприяє збереженню традицій та підтримці інтересу до цієї культурної спадщини. Монгольський танець сьогодні використовується у різних сферах, включаючи фітнес та рухові практики, які популяризують його як форму фізичної активності та спосіб самовираження [15, 72].

Тож, монгольський танець в Китаї відіграє важливу роль у збереженні та сприянні взаєморозумінню між різними етнічними групами. Це своєрідний міст між культурами, який сприяє розвитку толерантності та взаємоповаги. У місцевих спільнотах в Китаї, де проживає монгольська меншина, традиційний монгольський танець часто використовується як засіб вираження ідентичності та утвердження культурних корінь.

Виступи і майстер-класи з монгольського танцю сприяють збереженню мови, обрядів та інших традицій цієї етнічної групи. Зокрема, у школах та громадських заходах монгольські танці можуть стати засобом популяризації та взаєморозуміння між різними етнічними групами. Вони створюють

можливість для обміну культурним досвідом та встановлення позитивного спілкування.

Таким чином, монгольський танець в Китаї виконує функцію не лише збереження культурної спадщини, але й стає важливим інструментом для побудови позитивних відносин між різними етнічними групами в країні, створюючи простір для поваги, діалогу та збагачення культурного досвіду.

Висновки до першого розділу

1. Досліджено, що соціокультурний контекст Китаю є унікальним поєднанням традицій і сучасності, що відіграє важливу роль у формуванні життя та ідентичності його суспільства. Сучасна китайська мистецька сфера відзначається новаторськими течіями, які віддзеркалюють динаміку сучасного китайського суспільства. Соціальні, економічні та політичні впливають на розвиток мистецтва в Китаї, формуючи його сучасний ландшафт. Зростання економічної стабільності і підвищення рівня життя призводить до збільшення попиту на мистецтво.

Державні програми підтримки мистецтва сприяють розвитку та збереженню культурної спадщини. Соціокультурний контекст Китаю значно впливає на розвиток хореографії країни, формуючи його унікальні риси, стилі та смислову глибину. Культурні традиції, релігійні переконання, історичні події та соціальні зміни взаємодіють, щоб створити унікальний хореографічний стиль.

Хореографія у Китаї часто використовує символіку, традиційні рухи та музику, щоб передати історичні й культурні значення. Народні танці відображають різноманіття етнічних традицій різних регіонів. Хореографія відображає не лише танцювальні навички, а й соціальні статуси та взаємини в китайському суспільстві. Сучасна хореографія Китаю використовує танці для зображення соціальних проблем, політичних та культурних викликів, змін у суспільстві.

2. Проаналізовано, що Китай вважається центром Сінітської цивілізації, з якого поширюються ключові аспекти сінітської культури на довколишні території. Ключовими елементами Сінітської цивілізації є китайська мова та китайська писемність. Із Сінітською цивілізацією тісно пов'язані традиції, обряди та звичаї. Китайська цивілізація вплинула на культурні та історичні традиції сусідніх країн Азії - Японію, Корею та В'єтнам.

Спадщина Китаю виникала під впливом різних державних утворень, династій та етнічних груп, що призвело до різноманітності та глибини соціомистецького ландшафту. Історія Китаю є яскравим прикладом інтеграції різних етнічних груп у єдиний соціокультурний контекст. На території сучасного Китаю існувало багато етнічних груп зі своїми унікальними мовами, звичаями та традиціями.

Сьогодні Китай – багатонаціональна держава, яка поєднує п'ятдесят п'ять офіційно визнаних етнічних груп. Одним із виразних мистецтв, що відображають дух та традиції Китаю, є хореографія. Різні танцювальні стилі, такі як Кунгфу-танець, Даоїстський танець та Традиційний палацовий танець, відбивають багатство культурної спадщини Китаю та його взаємодію з Сінітською цивілізацією. Через грацію руху, символіку поз та емоційну взаємодію танцюристів, китайська хореографія проливає світло на багатство та глибину традицій Піднебесної.

3. Визначено, що одним із видів взаємодії різних етносів, які проживають на території Китаю, є танець. У історії Китаю міжетнічні взаємодії мають тривалу традицію. Етнічні традиції, мови, релігії та мистецтва створюють багатий ландшафт для відображення культурної спадщини різних спільнот. Танець у Китаї є багатограним та різноманітним. Кожна етнічна група відображає у мистецтві танцю власний набір танцювальних традицій, у яких відбиваються їх історія, вірування та звичаї.

Танець у Китаї не тільки є мистецтвом, а й потужним засобом міжетнічної взаємодії. Багату історію та культуру має монгольське населення Китаю. Їхні традиції, музика, одяг та свята є важливою частиною культурної

спадщини Китаю. Монгольські танці відіграють важливу роль у вираженні та збереженні культурних особливостей. Однією з характерних рис монгольського танцю є використання символічних рухів і жестів для передачі історичних подій, легенд та життя монгольського суспільства.

Сучасні програми, створені задля міжетнічної взаємодії Китаю, активно включають монгольський танець. Він став складовою частиною культурних подій, фестивалів, виставок та навіть спортивних заходів. Танець стає важливим елементом у популяризації монгольської культури серед китайської молоді та інших спільнот. Через виступи, майстер-класи та інші форми взаємодії з глядачами, монгольський танець сприяє збереженню традицій та підтримці інтересу до цієї культурної спадщини.

РОЗДІЛ 2. Художні особливості кваліфікаційної роботи
«Соціокультурний ландшафт Китаю. Хореографічна композиція
«Капризи прерій»

2.1. Ідейно-тематичний аналіз хореографічного твору

Тема: Мужність, краса, стійкість і боротьба монгольських чоловіків у Китаї під час традиційного фестивалю.

Ідея: Поєднання елементів бойових мистецтв і традиційних танців зображує життя та боротьбу монгольських воїнів, які демонструють свою силу, витривалість і красу в суворих умовах прерій.

Надзавдання: Художнє відображення мужності, краси, стійкості та бойового духу монгольських чоловіків у Китаї. Через хореографію акцентуються фізичні та культурні аспекти, що формують ідентичність монгольських воїнів, поєднуючи традиційні та сучасні елементи танцю, які демонструють їх збереження та еволюцію в сучасному фестивальному середовищі.

Конфлікт: Боротьба між традиціями та сучасністю відображається через взаємодію і протистояння монгольських чоловіків під час фестивалю. Танець висвітлює збереження культурної спадщини у швидкозмінному світі та виклики, з якими стикаються монгольські воїни в підтримці своєї ідентичності та цінностей.

Наскрізна дія: Взаємозв'язок між мистецтвом, культурою та суспільством розглядається через призму китайських традицій і сучасних тенденцій, ілюструючи гармонію природи та людини через танець.

Час дії: Стародавній Китай.

Місце дії: Провінція Хунань

Форма: Хореографічна сюїта.

Стиль: Народна стилізована хореографія.

Жанр (за драматургією): фантастичний.

Лібрето

Світає. Пробудження прерій починається з повільного сходу сонця, яке злегка осяює степ. Майбутні воїни, одягнені в традиційні монгольські костюми, рухаються плавно, імітуючи рухи природи – вітру, трави, кочівницьких таборів. Звучить мелодія, яка поступово набирає оберти, символізуючи початок нового дня та викликаючи відчуття глибокого зв'язку з природою.

З'являються старші монгольські воїни, демонструючи свою силу та мудрість через старовинні ритуальні танці, що передаються з покоління в покоління. Їхні рухи величні й точні, символізуючи мудрість і досвід. Молоді воїни спостерігають, намагаючись досягнути таємниці минулого.

До старших приєднуються молоді воїни, які танцюють енергійно та швидко, відображаючи сучасні впливи. Взаємодія поколінь підкреслює розрив між традиціями і сучасністю. Їхні швидкі та динамічні рухи демонструють сучасні танцювальні техніки, а музика стає ритмічною і швидкою, відображаючи впливи глобалізації.

Внутрішня боротьба молодих воїнів виявляє конфлікт між бажанням зберегти традиції та прагненням до сучасності. Їхні рухи стають більш хаотичними, відображаючи їхню нерішучість і боротьбу.

Усі готуються до великого фестивалю: старші воїни показують молодшим традиційні рухи й ритуали, а молоді воїни виконують різні завдання, що символізує співпрацю й взаєморозуміння. Музика поєднує елементи традиційної і сучасної культури.

Під час фестивалю відбувається головне протистояння між традиціями й сучасністю. Виконавці розділяються на дві групи: одна представляє традиції, інша – сучасність. Вони змагаються в хореографічному поєдинку, демонструючи свої уміння та стиль. Це символізує примирення й прийняття різних поколінь.

Після фестивалю танцюристи замислюються над побаченим. Старші воїни виконують сумний танець, виражаючи свої страхи щодо втрати культури. Молоді воїни, хоч і захоплені сучасністю, починають усвідомлювати важливість збереження традицій.

Обидві групи танцюристів об'єднуються, демонструючи, що традиції і сучасність можуть співіснувати. Хореографія включає елементи як традиційних, так і сучасних танців, символізуючи гармонію й взаєморозуміння.

Сцена завершується світанком нового дня. Танцюристи в традиційних і сучасних костюмах танцюють разом, вшановуючи минуле й водночас приймаючи майбутнє. Фінальна хореографія символізує надію й єдність, показуючи, що через взаємоповагу й розуміння можна знайти гармонію у швидкозмінному світі.

Дійові особи та їх характеристика

«Старші монгольські воїни»

Старші монгольські воїни представляють збереження культурної спадщини та історичних цінностей в умовах швидких соціальних змін. Через їхні рухи та взаємодію розкривається внутрішній конфлікт між бажанням зберегти ідентичність та необхідністю адаптуватися до нових умов.

Кожний воїн має свій характер та манеру поведінки, що виявляється у їхньому танці: Батирхан вражає своєю незламною рішучістю та силою, Тенгрі випромінює спокій та мудрість, Еркін захоплює своєю свободою та невгамовною енергією, Саргилан втілює стабільність і вірність традиціям, Айюуш зачаровує своєю елегантністю та глибиною, а Жамбал приносить у виступ веселощі та життєрадісність, нагадуючи про важливість радості навіть у найважчі часи.

«Молоді монгольські воїни»

Кожен молодий монгольський воїн у хореографічній композиції «Капризи прерій» відображає динамічний образ покоління, яке продовжує традиції предків, але водночас шукає власні шляхи в сучасному світі.

Арслан («лев» монгольською) втілює юнацьку сміливість і непередбачуваність, його рухи швидкі й пружні, мов політ сокола над степами. Болд демонструє силу волі та витривалість, його танець, наче удари коваля, відображає прагнення до самовдосконалення.

Зоріг уособлює безстрашність і рішучість, його танець, наповнений акробатикою, виражає майстерність і відчайдушність. Темуджин, названий на честь Чингісхана, відзначається амбіціями й лідерськими якостями; його танець стратегічно продуманий і харизматичний.

Чингіз символізує мрію і досягнення висот, його рухи величні й граційні. Мандах, символ надії й оптимізму, танцює легко й повітряно, випромінюючи життєрадісність і віру в краще майбутнє.

2.2. Композиційно-архітектонічна будова хореографічної постановки

Хореографічна драматургія постановки

Пролог: Тихий світанок на преріях починається з повільних, медитативних рухів молодих воїнів, які імітують рухи природи, що втілюють велич і безмежність монгольських степів.

Експозиція: З'являються старші монгольські воїни, які демонструють свою силу та мудрість, виконуючи старовинні ритуальні танці, що передаються з покоління в покоління.

Зав'язка: Взаємодія старших та молодих воїнів відображає внутрішній конфлікт між традиціями та сучасністю, що проявляється в їхній підготовці до фестивалю.

Розвиток дії:

I ступень. У процесі підготовки до великого фестивалю старші воїни передають молодшим знання про традиційні ритуали.

II ступень. Хореографічний поєдинок поєднав традиції та сучасність, демонструючи протистояння молодого та старшого поколінь.

III ступень. Молоді воїни усвідомлюють важливість збереження традицій.

Кульмінація: Об'єднання старшого та молодшого поколінь демонструє поєднання традицій і сучасності, символізуючи гармонію та взаєморозуміння.

Розв'язка: Вшановуючи минуле і водночас приймаючи майбутнє, зальний танець демонструє взаємоповагу, розуміння та гармонію в швидкозмінному світі.

Музична драматургія

Основні частини	Назва	Такти	Хронометраж
<i>Пролог</i>	Світанок на преріях	32	00:28 с.
<i>Експозиція</i>	Демонстрація ритуальних танців старшими воїнами	32	00:28 с.
<i>Зав'язка</i>	Конфлікт між традиціями та сучасністю	64	01:36 с.
<i>Розвиток дії</i>	<i>I ступінь:</i> Підготовка воїнів до фестивалю	48	01:10 с.
	<i>II ступінь:</i> Танцювальний поєдинок	32	00:30 с.
	<i>III ступінь:</i> Осмислення традицій	64	01:40 с.
<i>Кульмінація</i>	Через танець поєднання традицій і сучасності	24	00:46 с

Розв'язка	Загальний танець воїнів	32	00:30 с.
Усього		360 тактів	06 хв. 42 сек.

Упорядкованість танцювальних епізодів

1. «Світанок на преріях»

Тихий світанок на преріях розгортається під ніжним ранковим світлом. Молоді воїни, ніби частинки простору, починають свій танець з повільних, медитативних рухів, що повторюють ритм природи. Їхні тіла плавно пересуваються, імітуючи коливання трави, хвилі на озері або тінь, що поволі сповзає з пагорбів.

Кожен рух воїнів передає велич і безмежність монгольських степів, підкоряючись ритму невидимого серця прерій, підкреслює зв'язок між людиною і землею, об'єднуючи у своїх рухах минуле і сучасність, передаючи давні знання.

Світанок поступово розчиняє тьму, пробуджуючи в рухах воїнів силу та рішучість зустріти новий день.

Тривалість: 00хв.45с.

2. «Демонстрація ритуальних танців старшими воїнами»

Демонстрація ритуальних танців старшими воїнами – це священнодійство, в якому кожен рух несе глибоке значення, закорінене у віках. Старші воїни, носії мудрості і досвіду, їхні обличчя відображають суворість і благородство, рухи, хоча й повільні, але сповнені сили та впевненості. Кожен крок і жест мають своє місце і значення, відображаючи незламність духу і непохитність у переконаннях.

Відтворюючи у танці древні легенди про героїчні подвиги, нагадують молодим поколінням про важливість збереження традицій, символізуючи зв'язок з предками, а впевнені ноги – міцний зв'язок із землею.

Їхній танець закінчується так само урочисто, як і починався, залишаючи відчуття зв'язку між минулим і майбутнім, між людиною і природою.

Тривалість: 00хв.50с.

3. «Конфлікт між традиціями та сучасністю»

Конфлікт між традиціями та сучасністю в танці виражається як напружений діалог між двома світами. На сцені з'являються дві групи танцівників: носії стародавніх традицій та представники нового покоління, що прагнуть змін.

Традиційні танцівники рухаються виважено, виражаючи повагу до спадщини предків через ритм і послідовність рухів, які підкреслюють незламність вікових принципів. Їхня танцювальна мова — це потужна декларація важливості збереження коріння.

Сучасні танцівники, навпаки, виражають динаміку й енергію, порушуючи правила та виходячи за межі традиційних канонів. Їхні різкі та імпульсивні рухи відображають виклик традиціям і прагнення до нових форм вираження.

Кульмінацією конфлікту стає зіткнення обох груп на сцені, де їхні рухи демонструють боротьбу між традицією і новаторством. Проте поступово танцівники знаходять спільний ритм, і танець завершується синтезом традицій і сучасності. Це складний компроміс, де культурна спадщина співіснує з пошуком нового, відображаючи дух часу.

Тривалість: 01хв.15с.

4. «Підготовка воїнів до фестивалю»

Підготовка воїнів до фестивалю – священний ритуал, що поєднує фізичну дисципліну зі духовною загартованістю, відтворюючи давні традиції, які формували силу й стійкість народу. Кожен рух і дія мають значення, ведучи до гармонії з собою та світом.

Воїни розпочинають свій день ще до світанку. У передранковому світлі вони виходять на степ, де навколо лише легкий вітер і безкрайній простір. Зосереджені, з серйозними обличчями й рішучими поглядами, вони усвідомлюють важливість фестивалю, де мають продемонструвати свою міць і спритність.

Перший етап підготовки – фізичні вправи, які загартовують дух і відточують тіло. Воїни виконують традиційні рухи: розтягування, стрибки, удари. Їхні чіткі й ритмічні рухи підкоряються звукам барабанів, що задають темп, допомагаючи досягти єдності тіла й духу.

Наступний етап – медитація та духовна підготовка. Воїни сідають у коло, закривають очі й глибоко дихають, концентруючись на внутрішньому спокої та балансі між силою й розумом. Це дозволяє їм зосередитися на меті, звільнитися від страхів і сумнівів, щоб увійти у фестиваль з чистим серцем і твердою волею.

Після медитації настає підготовка зброї та обладунків. Воїни ретельно перевіряють свою зброю, очищаючи й точачи клинки, що символізує готовність захищати землю. Обладунки, які надягаються на тіло, мають особливе значення, уособлюючи зв'язок із предками.

Завершальний етап – ритуальний танець, що втілює дух воїна та підготовку до битви. Цей танець сповнений енергії та рішучості, відображаючи впевненість у собі. Воїни рухаються синхронно, як єдиний організм, готовий зустріти будь-який виклик.

Підготовка завершується з першим променем сонця, що освітлює степ. Воїни готові до фестивалю, щоб показати все, чому їх навчали, й довести, що традиції живуть і формують силу народу.

Тривалість: 01хв.50с.

5. «Танцювальний поєдинок»

Танцювальний поєдинок – це захопливе видовище, де мистецтво руху перетворюється на символічну боротьбу, сповнену сили й значення. Два танцівники на сцені уособлюють свої принципи та історії, вступаючи в битву,

де замість зброї – пластика тіла, замість ударів – ритмічні рухи, а замість слів – мова танцю.

Поєдинок розпочинається з того, що танцівники займають позиції, уважно спостерігаючи один за одним, ніби намагаючись передбачити кожен рух супротивника. Перші кроки обережні та вивірені, як пошук слабких місць. Рухи стають дедалі напруженішими, виражаючи зростаючу енергію й готовність до протистояння.

Один із танцівників робить перший наступ – його рухи різкі й точні, він намагається захопити ініціативу. Інший швидко реагує, ухиляючись і відповідаючи витонченими й сильними рухами. Їхні тіла переплітаються в складній хореографічній композиції, де кожен рух має значення і може вирішити результат поєдинку.

Рухи стають усе динамічнішими, танцівники змінюють напрямок і ритм у шаленому темпі. Танок перетворюється на візуальну симфонію сили, спритності й рішучості. Вони не лише змагаються, але й виражають глибокі емоції – гнів, гордість, впевненість і прагнення до перемоги.

Кульмінаційний момент настає, коли танцівники досягають піку своєї енергії. Вони сходяться в центрі сцени, рухаючись в унісон, зберігаючи індивідуальність. Їхні рухи відображають взаємну повагу й визнання майстерності один одного. Це не просто битва, а діалог, де кожен рух відповідає на рух супротивника.

Поєдинок завершується раптово, як вибух, коли обидва танцівники зупиняються, завмираючи на місці. Напруження в повітрі відчутне, але тепер воно переходить у глибоке розуміння. У фінальному жесті вони схиляються один перед одним, визнаючи рівність і силу супротивника. Цей поєдинок не визначає переможця – він підкреслює, що справжня сила полягає не в перемозі, а у взаємоповазі й гармонії між протилежностями.

Тривалість: 01хв.25с.

6. «Осмилення традицій»

Осмилення традицій – це глибокий і складний процес, у якому індивід чи спільнота звертаються до свого культурного спадку, намагаючись зрозуміти його значення і роль у сучасному житті. Цей процес не лише зберігає, але й трансформує традиції, адаптуючи їх до нових умов і викликів.

У танці осмилення традицій виражається через поєднання стародавніх рухів, ритуалів і символів із сучасними елементами, створюючи нові форми, що зберігають суть традиції. Танцівник досліджує кожен рух не лише як фізичну дію, але й як послання від минулого до майбутнього, розглядаючи традиції як джерело мудрості, яке може відповісти на сучасні питання

На початковому етапі танцівник повторює ритуали і жести, що передаються з покоління в покоління, зосереджуючись на їхній силі, значенні і зв'язку з природою, предками та духовним світом. Це занурення в глибини традиції, прагнення зрозуміти її суть.

Однак осмилення традицій – це не лише збереження, а й переосмилення. Танцівник вводить нові елементи, що відображають сучасність, експериментує з формою і ритмом, шукаючи гармонію між старим і новим. Він доповнює традиції, даючи їм нове життя, у процесі постійного діалогу між минулим і сьогоденням.

Завершальний етап – інтеграція традицій у сучасний контекст. Танцівник знаходить баланс, де стародавні рухи і ритуали стають частиною його ідентичності і сучасного світу. Це активне використання культурної спадщини як джерела натхнення і сили.

Таким чином, осмилення традицій – це динамічний шлях до глибшого розуміння себе і свого місця у світі. Традиції, що осмислюються і переосмислюються, стають фундаментом для будівництва майбутнього, зберігаючи зв'язок з минулим і водночас крокуючи вперед.

Тривалість: 01хв.30с.

7. «Через танець поєднання традицій і сучасності»

Через танець поєднання традицій і сучасності – це мистецтво гармонійного діалогу між минулим і теперішнім, де кожен рух відображає не лише повагу до культурної спадщини, але й прагнення до інновацій. Це не просто синтез різних стилів, а створення нової мови танцю, яка говорить про вічне і сучасне одночасно.

Танець починається з виходу на сцену танцівників, що втілюють традиційні образи. Їхні рухи плавні і величні, наповнені символізмом. Вони відтворюють ритуали, передані з покоління в покоління, уважно відстежуючи кожен жест і позу як відлуння давнього часу. Ці рухи підкреслюють стійкість традицій, їхню глибину і зв'язок з природою та культурою.

Поступово на сцені з'являються елементи сучасного танцю. Це зміна ритму, додавання динамічних і експресивних рухів, або використання новітніх технік. Сучасні танцівники вступають у діалог із традицією, розширюючи її межі новими формами, які резонують з актуальними темами сьогодення. Їхні рухи різкі, швидкі і часто непередбачувані, що відображає швидкоплинність сучасного світу.

Злиття традиційного і сучасного відбувається через взаємодію танцівників. Традиційні образи поступово інтегруються з новими елементами, іноді через конфлікт, іноді через компроміс. Танцівники випробовують один одного, намагаючись знайти спільний ритм, де стародавні рухи можуть співіснувати з новітніми інтерпретаціями.

Кульмінаційний момент – це синергія, коли традиційні і сучасні елементи танцю починають працювати в унісон. Нові ідеї збагачують традиції, додаючи нових відтінків і значень. Танцівники рухаються як одне ціле, поєднуючи силу і мудрість минулого з енергією і свободою сучасного.

Танець завершується символічним жестом єдності, коли всі танцівники, традиційні і сучасні, стають у спільному колі. Це підкреслює, що поєднання двох світів можливе і необхідне. Справжнє мистецтво долає межі часу, створюючи новий образ світу, де традиції і сучасність існують у гармонії.

Через танець поєднання традицій і сучасності стає символом культурного діалогу, що відбувається щодня, у кожному серці, яке прагне зберегти минуле і водночас створити майбутнє.

Тривалість: 01хв.30с.

8. «Загальний танець воїнів»

Загальний танець воїнів є справжнім тріумфом колективної сили і єдності. Описання передачі величі і ритуального значення цього танцю чудово передає, як кожен рух і жест наповнені глибиною і значенням.

Ритм барабанів, який задає початок, і поступове злиття танцівників у єдину хвилю руху, підкреслюють їхню взаємодію і спільну мету. Чіткість і рішучість кожного руху, а також синхронність, що відзначає єдність воїнів, створюють враження, ніби танець перетворюється на живий організм, в якому кожен учасник має свою важливу роль.

Кульмінація, де воїни об'єднуються в колі з піднятими руками, символізує непохитність і готовність стояти разом у будь-якій ситуації. Це вражаюче вираження спільності та відданості, яке демонструє їхню рішучість і єдність.

Фінальне зупинення руху з урочистим акцентом на спокій і впевненість підкреслює готовність до нових випробувань, зберігаючи у собі дух перемоги і сили. Описання створює яскраве враження про те, як через танець воїни зберігають і виражають свою культуру, традиції та єдність, водночас відкриваючи шлях до майбутніх можливостей. Це не просто танець – це потужний символ єдності та сили спільноти.

Тривалість: 01хв.10с.

2.3. Характеристика музичної основи хореографічного твору та сценографія

Музична основа хореографічного твору «Капризи прерій», базується на унікальному монгольському методі співу Хумай, створює вражаючу звукову

палітру, яка підкреслює величний дух монгольського народу. Хумай, зі своїм тремтячим і глибоким голосом, втілює дух степу, його нескореність і могутність.

Цей стиль співу додає хореографічному твору елемент автентичності та глибокого емоційного резонансу. Він ніби переносить глядачів у безкраї простори монгольських прерій, де кожен звук відображає гармонію з природою та внутрішню силу людини.

Хумай стає музичною метафорою для вираження глибинної духовності та культурної ідентичності монгольських воїнів, що стоять на межі між збереженням традицій і викликами сучасності.

Музичний розмір: Найімовірніше, музика в цьому творі буде мати розмір 4/4 або 6/8, що дозволяє досягти необхідної плинності й динаміки в танці, водночас забезпечуючи чіткий ритмічний каркас для вираження емоційної напруги і сили.

Темп: Темп варіюється в залежності від частини композиції, але загалом можна очікувати середній або повільний темп, що дозволяє глибоко відчувати тремтіння та глибину голосу Хумай. У моменти більшої емоційної напруги темп може прискорюватися, надаючи танцю енергії і динаміки.

Характер виконання: Виконання музики буде проникливим, зосередженим на передачі внутрішньої сили та спокою. Характер співу Хумай додає елемент величі, що виражає духовну глибину і непохитність. Це допомагає підкреслити тему боротьби між традицією і сучасністю, передаючи складність і багатогранність цієї теми через музичний супровід.

Таким чином, Хумай у «Капризах прерій» не лише підсилює хореографічні образи, але й створює атмосферу, яка глибоко занурює у монгольський культурний контекст, підкреслюючи тему боротьби між минулим і сучасним, традицією та інновацією.

Музичний розмір – 4/4.

Темп: від помірного до швидкого.

Характер музики: глибинний, спокійний

Сценографія хореографічної постановки «Капризи прерій»

Сценографія хореографічної постановки повинна бути бездоганно інтегрована з освітленням і костюмами, забезпечуючи єдину естетичну концепцію композиції. Важливо використовувати різноманітні текстури й кольори для підкреслення змін у сюжеті та настрої сцени – від спокійного початку до динамічних і драматичних моментів.

Ретельний добір декорацій і реквізиту є ключовим для відображення культурних і традиційних аспектів, що становлять основу теми композиції.

Костюми

У хореографічному творі костюми – це не просто елемент одягу, а важлива складова кожної постановки. Вони втілюють тематику, настрої і характер персонажів, а також відображають концепцію танцювального виступу. Костюми часто слугують засобом підсилення емоційної виразності й створення необхідної атмосфери.

Залежно від задуму та концепції постановки, костюми можуть бути яскравими й барвистими, екстравагантними або стриманими. Вони допомагають сформувати цілісний образ і роблять хореографічний твір більш виразним та незабутнім для глядачів.

Для образів «Старші монгольські воїни» у хореографічній постановці «Капризи прерій» костюми відображають їхній статус, досвід і зв'язок із традиціями. Старші монгольські воїни зображені у традиційному одязі, що передає історичні та культурні особливості монгольського народу. Сценічні костюми включають багатошарові шовкові халати, оздоблені складними візерунками, а також характерні шапки й пояси.

На голові воїнів металевий або шкіряний шолом з декоративними елементами, такими як пір'я чи металеві вставки. Шолом зручний для виконання танцювальних рухів і підкреслює величність воїна. На ногах – високі чоботи з міцної шкіри, з металевими вставками на носках і підшвах, які забезпечують зручність для танцю й водночас додають солідності образу.

Для образів «Молоді монгольські воїни» в тій самій постановці костюми відображають їхню енергію, динамізм і прагнення до слави. Виконавці вдягнуті в традиційний монгольський одяг, що включає хутряні шапки, кольорові кожухи, шкіряні ремені й високі чоботи з міцної шкіри. Одяг адаптований для активного руху, відображаючи вірність культурі, але з сучасними елементами.

Використання традиційних монгольських аксесуарів, таких як мечі, стріли й луки, символізує їхню бойову готовність і спритність. Ці костюми підкреслюють активність і життєрадісність молодих монгольських воїнів, доповнюючи танцювальний перформанс і створюючи яскравий та динамічний образ.

Освітлення

Сценічне освітлення є невід'ємною частиною концепції балетмейстера, яке підсилює хореографічну постановку «Капризи прерій» і надає їй виразності. Світлові ефекти допомагають розкрити події на сцені, посилюючи враження глядачів завдяки кольору, грі світла і тіней.

Освітлення хореографічної композиції створює атмосферу таємничості й величі прерій, де балетмейстер використовує різні техніки для підкреслення емоцій і рухів виконавців. Тьмяне, приглушене освітлення формує загальну атмосферу спокою та величі простору, дозволяючи зосередити увагу на ключових елементах вистави.

Кольорові ефекти відіграють важливу роль у підсиленні емоційних аспектів композиції. Синій колір передає відчуття холоду і безкрайніх просторів прерій, тоді як червоний додає драматизму й енергії. Проекція світла з різних напрямків додає сцені складності та глибини, створюючи цікаві візуальні ефекти й тіні. Це збагачує сцену текстурями й відтінками, надаючи виставі більш глибокий і багатогранний вигляд.

На задній частині сцени – величезний панорамний малюнок або проекція, що зображує безкраї прерії під ранковим сонцем. Легкі відтінки жовтого, золотистого і коричневого створюють відчуття простору й спокою.

На задньому плані – контури гір або пагорбів, які додають глибини сценічному простору.

Декорації

На сценічному майданчику розташована велика кількість пісочних і трав'яних елементів, що імітують прерії; кілька невеликих скелястих утворень підкреслюють природний ландшафт. Інтенсивні кольорові прапори та лампи-гірлянди додають живого й святкового вигляду. Сценічні елементи імітують традиційні дерев'яно-тканинні конструкції, характерні для фестивальних урочистостей.

Реквізити

По сцені розкидані такі елементи, як каміння, сухі стовбури дерев, що створюють природний пейзаж і підкреслюють відчуття відкритого простору. Традиційні предмети ручної роботи, музичні інструменти й декоративні елементи додають сцені колориту. Легкі та позитивні деталі, такі як декоративні гірлянди, підкреслюють завершення історії та відображають інтеграцію традицій із сучасністю.

Висновки до другого розділу

1. Проведено ідейно-тематичний аналіз постановки, розкрито її ідею, тему, конфліктну ситуацію та надзавдання. Композиція майстерно відображає взаємодію традицій і сучасності, демонструючи напружений діалог між сталими цінностями китайського народу та викликами сучасного світу. Центральними є образи монгольських воїнів, які відчайдушно борються за збереження своєї ідентичності, що розкриває конфлікт між збереженням культурної спадщини та адаптацією до нових умов.

Лібрето описує персонажів, час і місце дії, переносить глядача у віддалені, казково-феєричні місця монгольських прерій. Постановка побудована у вигляді сюїти, що базується на китайських народних танцях у поєднанні з сучасними хореографічними стилями. Визначено символізм

кожного руху, жесту й танцювальної фрази, що підкреслюють духовні та культурні цінності монгольського народу.

2. Сформульовано композиційно-архітектонічну будову танцювального твору, яка включає хореографічну та музичну драматургію. Сюжет поділено на сім епізодів, кожен із яких детально описано. Проаналізовано музичний супровід – унікальний монгольський спів Хумай, який підкреслює величний дух народу. Він створює глибокий емоційний контекст, що підсилює хореографічну розповідь і додає епізодам додаткового емоційного забарвлення.

3. Обґрунтовано вибір сценічних костюмів, реквізиту та декорацій. Визначено основні характеристики сценічного освітлення, такі як тип, колір і напрямок, що формують загальну атмосферу і впливають на сприйняття постановки. У соціально-культурному контексті хореографічна постановка «Капризи прерій» є не лише хореографічною інтерпретацією, але й важливим соціально-культурним дослідженням. Вона показує, як сучасні виклики впливають на традиції суспільства та як ці традиції адаптуються до змін, зберігаючи унікальну культурну спадщину Китаю.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У процесі здійснення кваліфікаційної роботи «Соціокультурний ландшафт Китаю. Хореографічна композиція «Капризи прерій»» нами було проаналізовано велику кількість літературних, мистецтвознавчих та наукових джерел іноземних дослідників (Криппендорф К., Фенбі Дж., Шень Цзяньбо, Чжан Юй, Цзінь Сінь Синь та інших) і на основі визначених завдань було зроблено наступні висновки:

1. Досліджено, що соціокультурний контекст Китаю є унікальним поєднанням традицій і сучасності. Китайська мистецька сфера сьогодні відзначається новаторськими течіями, які віддзеркалюють динаміку сучасного китайського суспільства. Соціальні, економічні та політичні впливають на розвиток мистецтва в Китаї. Державні програми підтримки мистецтва сприяють розвитку та збереженню культурної спадщини.

Соціокультурний контекст Китаю значно впливає на розвиток хореографії країни. Культурні традиції, релігійні переконання, історичні події та соціальні зміни утворюють унікальний хореографічний стиль. Хореографія відображає не лише танцювальні навички, а й соціальні статуси та взаємини в китайському суспільстві. Сучасна хореографія Китаю використовує танці для зображення соціальних проблем, політичних та культурних викликів, змін у суспільстві.

2. Проаналізовано, що Китай вважається центром Синітської цивілізації, з якого поширюється синітська культура на довколишні території. Із Синітською цивілізацією тісно пов'язані традиції, обряди та звичаї. Китайська цивілізація вплинула на культурні та історичні традиції сусідніх країн Азії - Японію, Корею та В'єтнам. Історія Китаю є яскравим прикладом інтеграції різних етнічних груп у єдиний соціокультурний контекст. Сьогодні Китай – багатонаціональна держава, яка поєднує п'ятдесят п'ять офіційно визнаних етнічних груп.

Одним із виразних мистецтв, що відображають дух та традиції Китаю, є хореографія. Різні танцювальні стилі віддзеркалюють багатство культурної спадщини Китаю та його взаємодію з Сінітською цивілізацією. Через грацію руху, символіку поз та емоційну взаємодію танцюристів, китайська хореографія проливає світло на багатство та глибину традицій народу.

3. Визначено, що одним із видів взаємодії різних етносів, які проживають на території Китаю, є танець. Кожна етнічна група відображає у мистецтві танцю власний набір танцювальних традицій, у яких відбиваються їх історія, вірування та звичаї. Танець у Китаї не тільки є мистецтвом, а й потужним засобом міжетнічної взаємодії.

Важливу роль у вираженні та збереженні культурних особливостей Китаю відіграють монгольські танці. Сучасні програми, створені задля міжетнічної взаємодії Китаю, активно включають монгольський танець. Він став складовою частиною культурних подій, фестивалів, виставок. Через виступи, майстер-класи та інші форми взаємодії з глядачами, монгольський танець сприяє збереженню традицій та підтримці інтересу до культурної спадщини Китаю.

4. Проведено ідейно-тематичний аналіз постановки, розкрито її ідею, тему, конфліктну ситуацію та надзавдання. Композиція майстерно відображає взаємодію традицій і сучасності, демонструючи напружений діалог між сталими цінностями китайського народу та викликами сучасного світу. Центральними є образи монгольських воїнів, які відчайдушно борються за збереження своєї ідентичності, що розкриває конфлікт між збереженням культурної спадщини та адаптацією до нових умов.

Лібрето описує персонажів, час і місце дії, переносить глядача у віддалені, казково-феєричні місця монгольських прерій. Постановка побудована у вигляді сюїти, що базується на китайських народних танцях у поєднанні з сучасними хореографічними стилями. Визначено символізм кожного руху, жесту й танцювальної фрази, що підкреслюють духовні та культурні цінності монгольського народу.

5. Сформульовано композиційно-архітектонічну будову танцювального твору, яка включає хореографічну та музичну драматургію. Сюжет поділено на сім епізодів, кожен із яких детально описано. Проаналізовано музичний супровід – унікальний монгольський спів Хумай, який підкреслює величний дух народу. Він створює глибокий емоційний контекст, що підсилює хореографічну розповідь і додає епізодам додаткового емоційного забарвлення.

6. Обґрунтовано вибір сценічних костюмів, реквізиту та декорацій. Визначено основні характеристики сценічного освітлення, такі як тип, колір і напрямок, що формують загальну атмосферу і впливають на сприйняття постановки. У соціально-культурному контексті хореографічна постановка «Капризи прерій» є не лише хореографічною інтерпретацією, але й важливим соціально-культурним дослідженням. Вона показує, як сучасні виклики впливають на традиції суспільства та як ці традиції адаптуються до змін, зберігаючи унікальну культурну спадщину Китаю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Китайська цивілізація: традиції та сучасність*: матеріали міжнародної наукової конференції, 24 листопада 2021 р. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 340 с.
2. *Китайська цивілізація: традиції та сучасність*: матеріали XVI міжнародної наукової конференції, 30 листопада 2022 р. Київ–Львів–Торунь: Liha-Pres, 2022. 260 с.
3. Китайський народний танець. URL: <https://www.chinahighlights.ru/culture/chinese-dance.htm> (дата звернення: 14.12.2023).
4. Китайський класичний танець. URL: https://www.belcanto.ru/ballet_china.html (дата звернення: 14.12.2023).
5. Китайський танець. URL: <https://shansbooks.ru/spravochnik-kitaista/kitayskiy-tanets-/> (дата звернення: 04.01.2024).
6. Кріппендорф К. 36 стародавніх китайських стратегій, щоб перемогти конкурента. Харків: Vivat, 2020. 228 с.
7. Лю Цяньгун. Культура КНР. Пекін: Міжконтинентальне вид-во Китаю, 2015. 212 с.
8. Цзінь Сінь Синь. Традиційна культура її роль у розвитку освіти Китаю. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/traditsionnaya-kultura-i-ee-rol-v-razvitii-obrazovaniya-kitaya> (дата звернення: 10.01.2024).
9. Чжан Гомінь. Традиції народного танцю в Китайській Народній Республіці. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 2019. N 67. С. 82–86.
10. Чжан Юй. Методика засвоєння національних мистецьких традицій у процесі фахової підготовки майбутніх вчителів музики і хореографії : дис. канд. пед. наук : 13.00.02. Суми, 2021. 226 с.
11. Шень Цзяньбо. Особливості народного танцю в Китайській Народній Республіці. *Культура і мистецтво: актуальні дискурси*: матеріали

I Студентської наукової конференції (Злистопада 2021р., м. Суми). Суми, 2021. С.81–82.

12. 刘余莉,程丽君."大一统"与新时代铸牢中华民族共同体意识[J].中南民族大学学报(人文社会科学版), 2022, 42(08): 20-28+181-182. 第20-23.

13. 杨亲华.中国共产党坚持一个中国原则的历史考察[J].两岸关系, 2021(07):13-18. 第13-14

14. Chan P. P. C. Hong Kong, Macau, China ballroom and Latin American dance development / Dance and dance education: developing dance education in Hong Kong and in mainland China. [Doctorate by Public Works]. Middlesex University, 2011, 13 p.

15. Jonathan Fenby. The Penguin History of Modern China. The Fall and Rise of a Great Power 1850 to the Present. London: Penguin, 2019. 848 p.

ДОДАТКИ

Рис. 1. Старий воїн

Рис. 2. Молодий воїн

Фрагменти з танцю